

การวิจัยนี้เพื่อศึกษาถึงการปนปลอมสารสังเคราะห์ในยาสมุนไพรที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต โดยได้ทำการศึกษาในกลุ่มประชากรหลากหลายสาขาอาชีพ วัย เพศ และระดับการศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดอื่นๆ มีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 700 คน ในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน พ.ศ.2546 ใช้ระเบียบวิธีการศึกษาเชิงพรรณนา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือด้วยวิธี random sampling method เพื่อศึกษาข้อมูลด้านสุขภาพและแนวทางการรักษาสุขภาพด้วยยาสมุนไพร รวมถึงการสู่มตัวอย่างยาสมุนไพรที่มีขายโดยทั่วไป เพื่อตรวจการปนปลอมยาสังเคราะห์ในยาสมุนไพร

จากการศึกษาพบว่าเหตุผลที่กลุ่มประชากรเลือกใช้ยาสมุนไพรเนื่องจากการได้รับการบอกเล่าสรรพคุณจากบุคคลอื่น คิดเป็นร้อยละ 39.1 และกลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่ายาสสมุนไพรช่วยให้อาการเจ็บป่วยดีขึ้นได้มาก คิดเป็นร้อยละ 55.0 แต่กลุ่มประชากรที่ยังคงมีความคิดเห็นว่าการบริโภคยาสมุนไพรในปริมาณมากๆ จะสามารถก่อให้เกิดผลเสียต่อร่างกายได้ คิดเป็นร้อยละ 43.0 โดยสารปนปลอมที่พบในยาสมุนไพรที่กลุ่มประชากรกล่าวมากที่สุดได้แก่ เซอร์รา คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมาคือสารเคมี/โลหะหนักร้อยละ 34.4 ซึ่งมีความเห็นว่าสารเหล่านี้จะมีผลต่อไตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.7 ส่วนในแง่ของความคิดเห็นของกลุ่มประชากรเพื่อพัฒนาปรับปรุงยาสมุนไพรให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางขึ้น คือต้องการให้มีการรับรองทางการแพทย์แผนปัจจุบันถึงร้อยละ 78.6 รองลงมาคือต้องการให้มีการปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์ร้อยละ 18.4 สำหรับยาสังเคราะห์ที่ปนปลอมในยาสมุนไพรที่สู่มตัวอย่างมาตรวจวิเคราะห์ด้วยวิธีโครมาโทกราฟีผิวบาง (Thin-layer chromatography) ตรวจไม่พบการปนปลอมด้วยยาสังเคราะห์ prednisolone, dexamethasone, indomethacin, aspirin, acetaminophen และ phenylbutazone จำนวน 17 ผลิตภัณฑ์และตรวจพบการปนปลอมด้วย acetaminophen เพียง 1 ผลิตภัณฑ์

การวิจัยครั้งนี้มีปัจจัยบางอย่างที่ไม่สามารถควบคุมได้คือ การตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างมีบางตัวอย่างที่ไม่ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแน่นอน/ข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ อาจเนื่องมาจากกลุ่มประชากรยังมีความเข้าใจไม่เพียงพอในการใช้ยาสมุนไพรและสารปนปลอมในยาสมุนไพร จึงควรที่จะให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการบริโภคยาสมุนไพรเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

This research aims to study the adulteration of synthetic drugs in Traditional Thai Medicine (TTM.) that affect the quality of life. The study focuses on the population of various occupation, age, gender, and level of education in Chiang Mai and other provinces. Data were collected from sampling group of 700 people between March-April 2003. Questionnaire were employed using random sampling method in order to gather information on health and the strategy of health maintenance using TTM. as well as the sampling of commercial available TTM. to investigate the adulteration of synthetic drug(s), if any, in the TTM.

The results showed that 39.1% of the population chose to use TTM. based on the information told by others, while 55.0% of the population confirmed that medicinal plant drug can indeed alleviate the illnesses. However, 43.0% of the population believed that the overconsumption of TTM. may harm the consumers. The adulterated/contaminated substances most feared by the population were fungi (40.9%) and chemicals/heavy metals (34.4%) in which 37.7% of the population believed these substances affected kidneys the most. As for the opinion on the development and improvement of TTM., 78.6% of the population believe the approval by western medicine was the most important issue, while 18.4% commented that the improvement of product appearance was also significant. The analysis for adulterated synthetic drugs in TTM. using Thin-layer chromatography showed no prednisolone, dexamethasone, indomethacin, aspirin, acetaminophen, and phenylbutazone in 17 products. Only one product was found to contain acetaminophen.

There were uncontrollable factors in this research, including the inaccurate and incomplete data from some of the questionnaires, which was due to the fact that the population may not have enough understanding on the use of TTM. and adulteration in TTM.

References : Putiyanan, Somporn; Duangpoom Winijkul. (2003). *Screening for Undeclared Synthetic Drugs in Traditional Thai Medicine for Healthy Life Style*. Research book. Chiang Mai; Faculty of Pharmacy, CMU.

Keywords : *Undeclared Synthetic Drugs, traditional thai medicine.*